

AGDER
fylkeskommune

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

Årsrapport 2020

Regionale forskningsfond Agder

Innholdsfortegnelse

1	Om regionale forskningsfond	4
2	Mål og prioriteringer i 2020	5
2.1	Hovedprosjekter	5
2.2	Kvalifiseringsstøtte	5
3	Informasjon og profilering	6
3.1	Oppfølging av innvilgede prosjekter	6
3.2	Oppfølging av avslag og avviste prosjekter	6
3.3	Noen smakebiter fra prosjekter som RFF Agder har finansiert	6
3.3.1	Går løs på støvutslippenes siste skanse.....	6
3.3.2	Bygger mobilt, småskala forbrenningsanlegg for avfall	7
3.3.3	Bildeler i aluminium blir testet med nye, norske dataverktøy	8
3.3.4	Slik unngår vannkraftverkene sand i maskineriet.....	8
4	Forvaltning av RFF Agder	10
5	Utlysninger, respons, tildelinger og tildelingsprofil	11
5.1	Kvalifiseringsstøtte	11
5.2	Hovedprosjekter	13
5.3	Tildelingsprofil 2010-2020.....	14
6	Resultatrapportering	16
6.1.1	Formidling og publisering	17
6.1.2	Innovasjoner	17
6.1.3	Samarbeid.....	18
6.1.4	«Kvalifiseringstrappa».....	18
6.1.5	Strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeid i Europa	20
7	Økonomisk rapportering	21
7.1	Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.....	21
7.2	Administrasjonskostnader	21
7.3	Resultatregnskap og balanse.....	21

Sammendrag

Fondet bidrar til at bedrifter og kommuner i Agder øker sin innovasjonsevne, konkurransekraft og verdiskaping.

Kravet om samarbeid mellom FoU-institusjoner og bedrifter/offentlige virksomheter stimulerer samarbeidet og styrker kontaktflaten mellom FoU-institusjonene og bedrifter/kommuner. Dette bidrar til å styrke relasjonene i det regionale innovasjonssystemet.

Aktørene i Agder benytter seg i økende grad av nasjonale ordninger som SkatteFUNN og relevante programmer i Forskningsrådet. Det er rimelig å anta at RFF Agder har bidratt til dette.

Flere aktører som har hatt finansiering fra RFF Agder, har også nådd opp i konkurransen om finansiering i EU.

1 Om regionale forskningsfond

Regionale forskningsfond Agder (RFF Agder) er en av 11 fondsregioner. Tilskuddsordningen finansieres av Kunnskapsdepartementet.

Fondene samarbeider både med hverandre og med Norges forskningsråd.

Forskrift om de regionale forskningsfondene definerer følgende mål for fondene:

- Styrke forskning for regional innovasjon og utvikling.
- Øke FoU-innsatsen i regionene.
- Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene.
- Arbeide for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og forskningsaktiviteter.

Innenfor denne rammen har Agder fylkesting vedtatt handlingsplan for RFF Agder fondsregionen føringer for prioriteringer gjennom bestillingsbrev til et regionalt sammensatt styre. Styret har fulgt opp fylkestingenes prioriteringer i sin handlingsplan.

RFF Agder er en viktig pådriver for forskningsstøttet innovasjon i regionen. Siden 2010 har fondet bevilget over 170 millioner kroner til forskning og forskningsstøttet innovasjon som skal bidra til å løse viktige utfordringer i regionen.

2 Mål og prioriteringer i 2020

Fondets arbeid i 2020 har vært basert på RFF Agders Handlingsplan 2020-2021. I handlingsplanen fremheves det at

«RFF Agder skal kvalifisere søkere til videre FoU i nasjonale og internasjonale program, herunder programmer i Forskningsrådet og EU. RFF skal ha et tydelig regionalt perspektiv og har en forberedende funksjon i forhold til nasjonale og internasjonale programmer, samt en kompletterende og forsterkende funksjon i forhold til områder der det ikke lyses ut midler nasjonalt, men som er viktige for Agder.»

2.1 Hovedprosjekter

Fylkestinget vedtok fire beslektede temaer for utlysning av hovedprosjekter:

- Digitalisering, automatisering og kunstig intelligens
- Elektrifisering, fornybar energi, energisystemer, energimaterialer, batteri
- Sirkulær økonomi
- E-helse og velferdsteknologi
- COVID 19 – beredskap i kommunal sektor Agder

Bærekraft og miljø er et gjennomgående fokus for alle temaene. Det betyr at det stilles krav om at alle prosjektene skal bidra til bærekraftige løsninger og det grønne skifte uavhengig av prosjekttipe og utlysningstema. FNs bærekraftsmål og Regionplan Agder 2030 er lagt til grunn.

2.2 Kvalifiseringsstøtte

Fylkestinget vedtok å videreføre tematisk åpen utlysning av kvalifiseringsstøtte. Kvalifiseringsstøtte er en samlebetegnelse på forprosjekter som skal mobilisere til økt FoU-innsats og bidra til å styrke forskning for innovasjon i regionen. Prosjektene skal ha et tydelig definert innovasjons- og forskningsinnhold og kvalifisere til videre støtte fra relevante ordninger regionalt, nasjonalt eller internasjonalt.

3 Informasjon og profilering

RFF Agder samarbeider med Forskningsmobilisering Agder, Forskningsrådets regionansvarlig og Innovasjon Norge Agder. Sekretariatsleder er også fast medlem av nettverket for de regionale næringshagene. På grunn av Covid-19 har samarbeidet vært relativt begrenset i 2020. Hovedfokuset har vært på veiledning av søkere.

Sekretariatsleder deltar på både nasjonale og internasjonale læringsarenaer for å videreutvikle ledelse og administrasjon av fondet. På disse arenaene kommer også viktige innspill til utlysningstyper og temaer for utlysning. Et viktig aspekt ved disse læringsarenaene er å utvikle nettverk som er helt avgjørende i mobiliserings- og veiledningsarbeidet. I 2020 har dette hovedsakelig foregått via elektroniske møter og konferanser.

3.1 Oppfølging av innvilgede prosjekter

Alle hovedprosjekter inviteres til en workshop i januar hvert år. Hovedfokuset for workshopen er regnskapsrapportering. Dette er også en læringsarena der alle som har hovedprosjekter har anledning til å møte hverandre. Utover dette har sekretariatsleder individuell oppfølging av de enkelte prosjektene. Dette gir også viktig læring for det videre arbeidet med utlysninger, tildelinger og oppfølging av prosjekter.

3.2 Oppfølging av avslag og avviste prosjekter

Samtlige søkere får skriftlige tilbakemeldinger som inneholder en vurdering av søknadens sterke og svake sider samt anbefalinger om forbedringer. Søknader som ikke når opp i konkurransen om finansiering inviteres til veiledning med fokus på forbedring av søknaden og informasjon om krav og vurderingskriterier.

3.3 Noen smakebiter fra prosjekter som RFF Agder har finansiert

Nedenfor beskrives resultater fra noen av prosjektene RFF Agder har finansiert.

3.3.1 Går løs på støvutslippenes siste skanse

Industrien har god kontroll på det som kalles punktutslipp gjennom piper og rør. Den gjenstående miljøgevinsten ligger i å få kontroll på det som kalles diffust støv, partikler som sniker seg ut gjennom åpninger i tak og vegger. «Dette er «the last frontier» innen støvutslipp», sier Hege Indresand. Hun har vært prosjektleder for et forskningssamarbeid mellom NORCE, Eydeklyngen, som er en nettverksorganisasjon for prosessindustrien i Norge og bedriftene Eramet Norway, Fiven, Glencore Nikkelverk og Elkem. Regionale forskningsfond Agder har støttet prosjektet økonomisk. «Det fantes få relevante data og ingen standardmetoder for

måling av diffust industristøv i Norge. Nå har vi begynt å fylle dette vakuemet. Vi har kommet langt i å dokumentere effekten av ulike måleinstrumenter og målemetoder. Vi vet mer om hva støvet består av og ikke minst om samspillet mellom prosesser inne i fabrikkene og det som skjer rundt anleggene», sier Indresand.

Ved prosessanlegget Eramet Norway Kvinesdal er senioringeniør og tidligere teknisk direktør Leif Hunsbedt godt fornøyd med forskningsprosjektet. «Nå kan vi bedre dokumentere hvor stor påvirkning de diffuse utslippene har på omgivelsene og hva de består av. Det er informasjon de som bor i nærheten av smelteverkene setter stor pris på», sier han. En gevinst for deltakerne i prosjektet er også ifølge Hunsbedt at det er etablert et nettverk av kompetansemiljøer, enkeltpersoner og bedrifter som er opptatt av samme problemstilling.

3.3.2 Bygger mobilt, småskala forbrenningsanlegg for avfall

Norske TeamTec AS har mer enn 30 års erfaring med marine forbrenningsanlegg. Nå er bedriften i ferd med å utvikle et modulbasert, småskala forbrenningsanlegg for land som oppfyller EUs utslippskrav. Høsten 2019 fikk TeamTec AS i samarbeid med SINTEF midler fra Regionale Forskningsråd Agder til å utvikle et nytt brennkammerkonsept.

Prosjektet har nå kommet frem til en spennende løsning på hvordan man kan håndtere konvertering av typisk kommunalt avfall på; småskala gassifisering av avfall og utnyttelsen av energien i dette. Neste faste blir test og optimalisering av konseptet. «Jeg vil tro vi bruker mesteparten av 2021 på testing av prototyper, og at vi er klar for å selge første anlegg i løpet av

2022. Jeg har foreløpig ikke lyst til å anslå hva et slikt anlegg vil koste», sier Kirsebom.

3.3.3 Bildeler i aluminium blir testet med nye, norske dataverktøy

Norske forskere har utviklet mer effektive verktøy for å simulere hva som skjer under produksjon av støpte bildeler av aluminium. Det nye dataverktøyet letter produksjonen av bildeler. Egenskapene på materialene som bildelene er laget av, blir slik som de store bilprodusentene vil ha det. Systemet kan beregne stivhet, styrke og stabilitet. Beregninger som før gjerne tok måneder, kan nå gjøres unna på få dager eller uker. Bilprodusentene har strenge krav til sikker og presis produksjon. For å møte disse kravene bruker underleverandørene dataassisterte modeller for konstruksjon og simulering. Disse blir brukt til å forutsi produkt egenskapene til bildelene under og etter støping og under bruk. «Vi har utviklet og koblet slike verktøy på en måte som gjør det lettere og raskere å planlegge produksjonen og forutse kvaliteten mer presist», sier Geir Grasmø, professor ved UiA.

Selskaper som Aludyne Norway gir tilbud til de store bilprodusentene basert på detaljerte kravspesifikasjoner. De må dokumentere at de kan lage bildeler som svarer hundre prosent på alle sikkerhetskrav – og til alle andre spesifikke ønsker. Aludyne har tatt i bruk de nye verktøyene med svært godt resultat. Simuleringene og samspillet mellom ulike programmer går veldig mye raskere enn før og er mer nøyaktige. Det betyr at selskapet kan være med i flere anbudsprosesser enn før.

«Det er viktig i en bransje der selv gode underleverandører vanligvis ikke vinner mer enn fem til ti prosent av anbudskonkurransene de er med i», sier Grasmø. Han trekker også frem bedre kjøreegenskaper, lavere energiforbruk og lengre levetid som positive effekter av bedre simuleringer.

3.3.4 Slik unngår vannkraftverkene sand i maskineriet

Problemet med sand, grus og stein som sliter på turbinene, viser seg å være større enn tidligere antatt. «Vi har foretatt en enkel kartlegging hos de 20-30 største kraftverkene i landet. I sum står disse for rundt en fjerdedel av den totale vannkraftproduksjonen i Norge, og samtlige hadde utfordringer med det vi kan kalle sand i maskineriet», sier Kaspar Vereide. De siste fire årene har han også ledet

forskningsprosjektet *Fleksible sandfang*, et samarbeid mellom kraftselskapet, NTNU og et østerriksk universitet. Regionale forskningsfond Agder har støttet forskningen økonomisk.

Kraftverket Tonstad i Agder er blant dem som har utfordringer med sand og grus. Tonstad er Norges største kraftverk, med en årlig produksjon på rundt fire terrawatt-timer. Når vannstrømmen er så kraftig, klarer altså ikke et tradisjonelt sandfang brasene. Derfor har forskerne lett etter alternative metoder til å skille sand effektivt ut fra vann. De har

både gjort datasimuleringer og testet fysiske modeller i vassdragslaboratoriet på NTNU og i Østerrike. Dette førte til utvikling av et nytt konsept som kan brukes i de fleste store vannkraftverk. «Det fine er at man kan bruke rimelige ferdigelementer av betong, så vi snakker om en svært beskjeden investering som kan gi stor gevinst i form av mindre slitasje og færre skader på turbinene», sier Kaspar Vereide.

4 Forvaltning av RFF Agder

Fylkestinget vedtar handlingsplanen som skal sikre at bruken av tilskuddsmidlene er i samsvar med Stortingets forutsetninger slik de er nedfelt i tilskuddsbrev og forskrift. Fylkestinget vedtar også tilskuddsordningens årsrapport som sendes til Kunnskapsdepartementet.

Fylkesutvalget fatter vedtak om tilskudd til hovedprosjektet etter innstilling fra sekretariatet. Fylkesrådmannen fatter vedtak om tilskudd til kvalifiseringsprosjekter på inntil 300 000 kroner etter innstilling fra sekretariatet.

Sekretariatet har bestått av sekretariatsleder Tone Haraldsen (100 % stilling) og rådgiver Linn Therese Andersen Bjugan (inntil 20 % stilling). Sekretariatet deltar på læringsarenaer arrangert av Forskningsrådet, nasjonale sekretariatsledermøter for regionale forskningsfond, årskonferansen for RFF og relevante regionale møteplasser og samarbeidsarenaer.

5 Utlysninger, respons, tildelinger og tildelingsprofil

RFF Agder hadde løpende utlysning av kvalifiseringsstøtte og en utlysning av regionale hovedprosjekter i 2020.

5.1 Kvalifiseringsstøtte

RFF Agder har løpende utlysning av kvalifiseringsstøtte med fem innleveringsdatoer («cut off dates») i løpet av året. RFF Agder mottok 24 søknader om kvalifiseringsstøtte i 2020. Åtte av søknadene ble innvilget tilskudd, dvs. innvilgelsesprosenten for kvalifiseringsstøtte i forhold til antall søknader var 33 %. Samlet ble søkt om 6,9 millioner kroner og bevilget 2,4 millioner kroner, dvs. innvilgelsesprosent i forhold til totalt søknadsbeløp 35%. Rammen for kvalifiseringsstøtte i 2020 var 3,3 millioner kroner. 2,4 millioner kroner er bevilget i tilskudd. 900 000 kroner overføres til rammen for kvalifiseringsstøtte i 2021.

Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Prosjekteier	Bevilget
312091	Simuleringstjeneste for elektrifiseringen av Agderregionen	AGDER ENERGI NETT AS	300 000
312102	Real time monitoring of scaling in the roasting reactors	GLENCORE NIKKELVERK AS	300 000
313467	Genomic characterization, liquid culture optimization and cell bank implementation for the development of the first Lumpfish vaccine.	OPPDRETTSTEKNIKK AS	300 000
313303	Innovativ Metallurgi: Fast-fase ekstraksjon og raffinering av sjeldne jordarter	MARCHE AS	300 000
313237	Forprosjekt utvikling av forretningsmodell for ivaretagelse av immaterielle rettigheter ved digital kuratering	SØRLANDETS KUNSTMUSEUM	300 000
321343	Strømstyringssystem for energihøstere som skal møte effektforbrukskrav i trådløse sensornettverk	TRILOBITE INNOVATION AS	300 000
322866	DesignMEG –uttale- og kulturprogrammet for minoritetsspråklige som kan løfte kvalitetssikringen i eldreomsorgen	SPEECHDESIGNER AS	300 000
322895	Exploring Nano-Additive for cast iron	ELKEM SILICON PRODUCT DEVELOPMENT AS	300 000
TOTALT			2 400 000

Tabell 1: Søknader om kvalifiseringsstøtte som ble bevilget tilskudd i 2020

Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Prosjekteier	Bevilget
312064	Innovativ Metallurgi: Fast-fase ekstraksjon og raffinering av sjeldne jordarter	MARCHE AS	300 000
312094	Digital gjenkjenning, klassifisering, måling og analyse av biomasse for ulikefiskearter og varianter innenfor en art	ISERV COMPUTING AS	300 000
312134	Forprosjekt utvikling av forretningsmodell for ivaretagelse av immaterielle rettigheter ved digital kuratering	SØRLANDETS KUNSTMUSEUM	300 000
313490	Simulering av bevegelses-kompenserte operasjoner	CDYNAMICS AS	300 000
313469	Forprosjekt - Kulturportalen kunst- og kulturtiltak som vei til bedre levekår	SØRLANDETS KUNSTMUSEUM	300 000
313465	Strømstyringssystem for energihøstere som skal møte effektforbrukskrav i trådløse sensornettverk	TRILOBITE INNOVATION AS	300 000
313369	Prefabrikkerte konstruksjonsløsninger for klimavennlige boligområder	MH ARCTIC AS	300 000
313238	Testing av industrirobot i magnetfelt.	RobotNorge AS	300 000
321294	Digitalisering av Basiskompetanse - pilot fysisk aktivitet	KRISTIANSAND KOMMUNE	300 000
321936	Semi-automated assembly of edge sensors	MACHINE PROGNOSTICS AS	300 000
322862	Development of a hydraulic model for storm water management in residential areas	LYNGDAL KOMMUNE	300 000
322868	Identify sustainable business models for an airport transfer car-sharing service applicable to small cities and towns in Agder	BANJARA AS	300 000
322897	Kunnskaps innhenting, analyse og formidling til kommunes marin forvaltning i Agder	SALT LOFOTEN AS AVD ARENDAL	300 000
322899	Digital tvilling - metode for etablering av 3D-referansemodell	LINDESNES KOMMUNE	300 000
322900	Sykdomsfri intensiv yngelproduksjon av flatøsters (Ostrea edulis) til matøsters og bestandsrestaurering i Europa	LANDBASERT AKVAKULTUR NORGE AS	300 000
TOTALT			4 500 000

Tabell 2: Søknader om kvalifiseringsstøtte som fikk avslag i 2020

5.2 Hovedprosjekter

RFF Agder utlyste hovedprosjekter for bedrifter og offentlig sektor med søknadsfrist i 16. september 2020. Temaene for utlysningen er beskrevet ovenfor.

RFF Agder mottok 10 søknader hvorav tre av søknadene ble innvilget, dvs. innvilgelsesproesent i forhold til antall søknader var 30 %. Samlet ble det søkt om 32,2 millioner kroner og bevilget 10 millioner kroner, dvs. innvilgelsesproesent i forhold til totalt søknadsbeløp var 31 %.

Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Søker	Bevilget
321007	Industriell kromatografi for produksjon av kontrastmidler	GE Healthcare	2 500 000
321029	KartAI – Digital, demokratisk og automatisk kvalitetsheving av eiendomsregisteret	KRISTIANSAND KOMMUNE	2 500 000
321111	Exploiting the potential of spent EV batteries, Electric Agder	UNIVERSITETET I AGDER	5 000 000
TOTALT			10 000 000

Tabell 3: Søknader bevilget støtte til hovedprosjekter

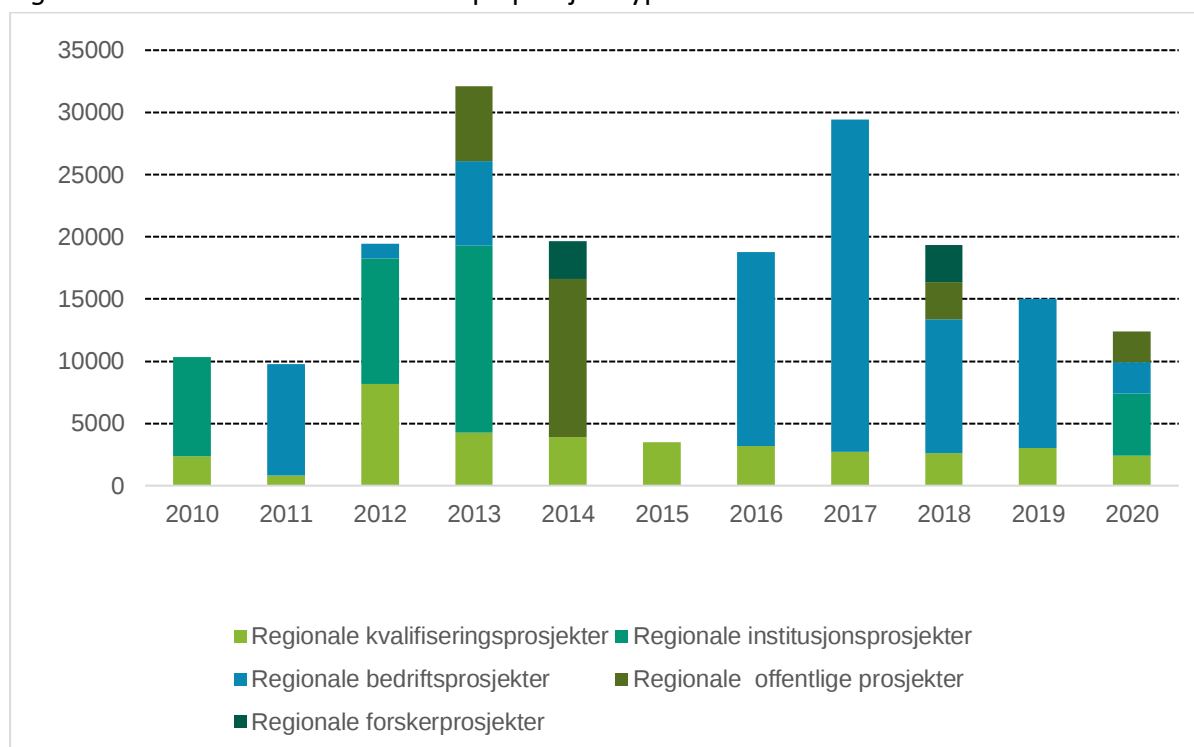
Prosjekt-nummer	Prosjekttittel	Prosjekteier	Søkt
321012	Smart City Living – Navigation from Mobility towards Sustainability: Mapping and Managing the Effect of AKT Svipp	University of Agder	3 026 000
321022	Study, development and prototyping of solution for cardiac telemetry of patients with pandemic infection diseases in health care services	APPESENS AS	2 240 000
321041	Attuned Interaction Naturally: Implementing and Exploring Nature-based Family Services through Cross-sector Collaboration in Agder	SØRLANDET SYKEHUS HF	3 950 000
321131	Effektiv utnyttelse av vannkraft fra små, uregulerte vannutløp.	SKAGERAK FORNYBAR AS	2 500 000
321133	assistive technology for personalised tEle-rehAbiLitaTion and pHYsiotherapy	UNIVERSITETET I AGDER	4 950 000
321142	REAL-TIME EMISSIONS MONITORING APPLICATIONS AROUND INDUSTRY	NORCE	3 000 000
321155	Hovedprosjekt utvikling av forretningsmodell for digital kuratering av visuell kunst. Første stadium.	SØRLANDETS KUNSTMUSEUM	2 498 000
TOTALT			22 164 000

Tabell 4: Søknader avslått hovedprosjekter

5.3 Tildelingsprofil 2010-2020

I perioden 2010-2020 har RFF Agder bevilget nærmere 180 millioner kroner til ulike prosjekter i Agder. Nedenfor gis det en oversikt over RFF Agders tildelingsprofil, dvs. tildelinger fordelt på søknadstyper og sektorer.

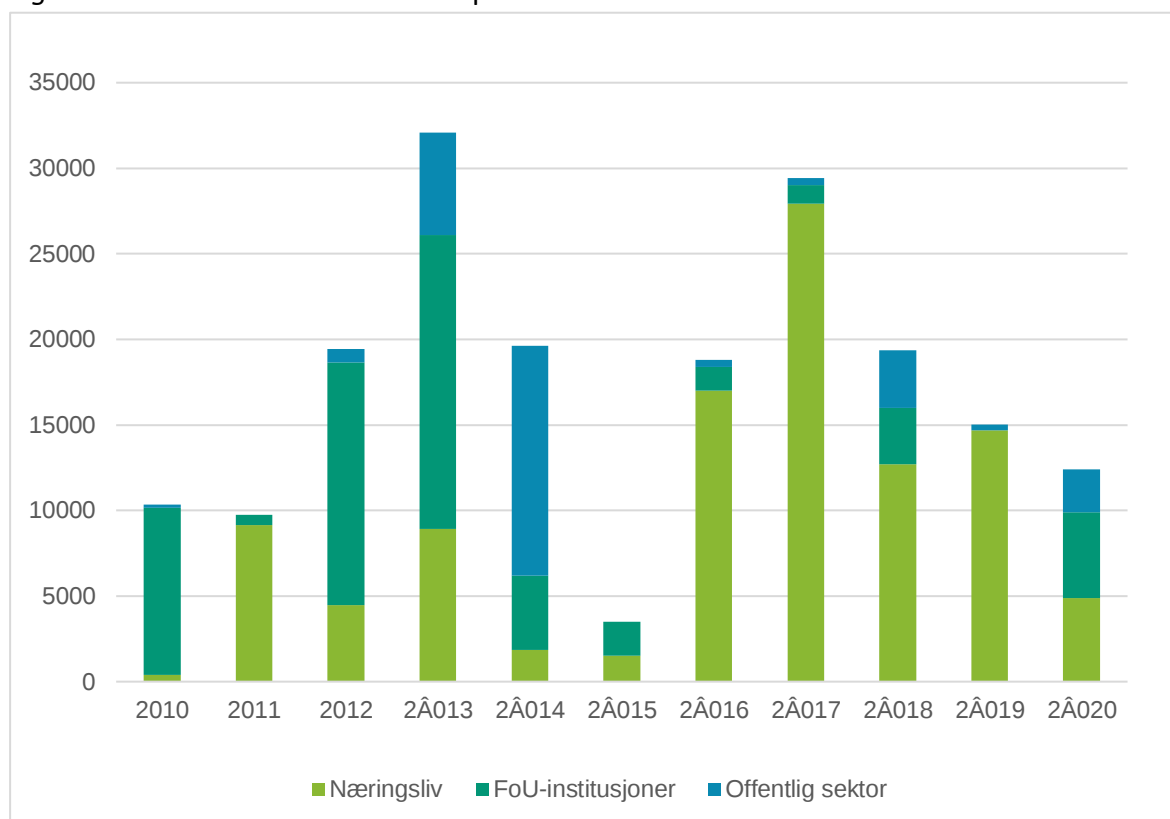
Figur 1: Tilskudd 2010-2020 fordelt på prosjekttyper

PROSJEKTTYPER	Tilskudd totalt i perioden 2010-2019
Regionale kvalifiseringsprosjekter	36 924 000
Regionale institusjonsprosjekter	38 087 000
Regionale bedriftsprosjekter	84 513 000
Regionale offentlige prosjekter	24 250 000
Regionale forskerprosjekter	6 000 000
SUM	189 774 000

Tabell 5: RFF Agders samlede tilskudd i perioden 2010-2020 fordelt på prosjekttyper.

Figur 2: Tilskudd 2010-2020 fordelt på sektor

SEKTORER	Tilskudd totalt i perioden 2010-2019
Næringsliv	103 494 000
FoU-institusjoner	58 873 000
Offentlig sektor	27 407 000
SUM	189 774 000

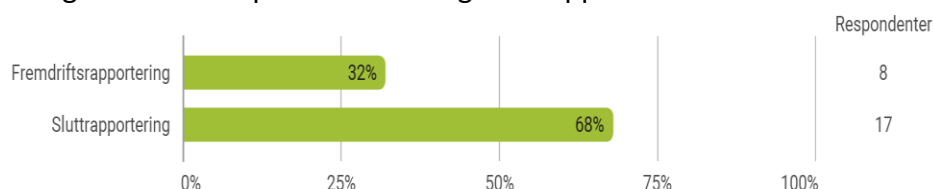
Tabell 5: RFF Agders samlede tilskudd i perioden 2010-2020 fordelt på sektorer.

6 Resultatrapportering

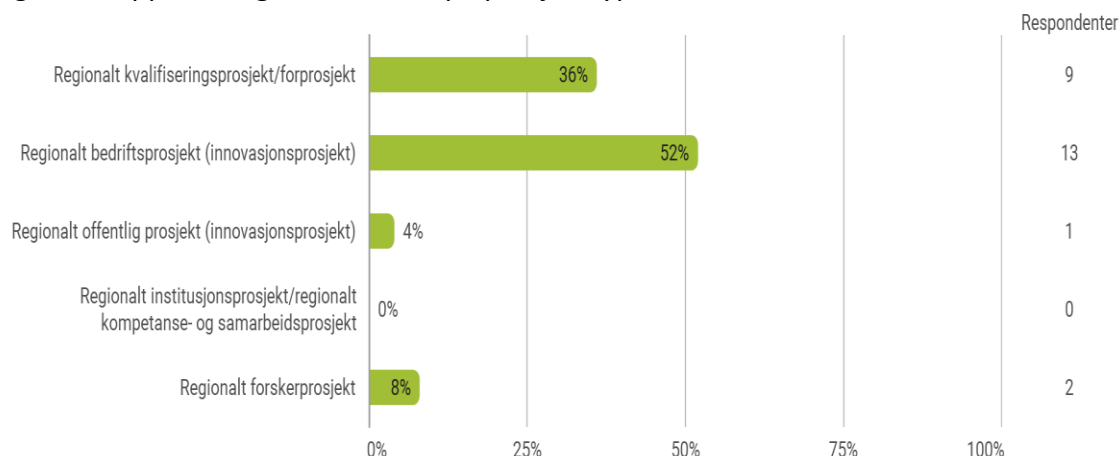
I Regionplan Agder 2030 fremheves det at økt sysselsetting og bærekraftig verdiskaping skal realiseres ved at næringslivet og offentlig sektor mobiliseres til økt forskning, utvikling og innovasjon og til økt deltakelsen i internasjonale samarbeidsprosjekter og forskningsprogrammer. RFF Agder skal gjennom sine prosjekter bidra til realiseringen av dette målet.

Nedenfor presenteres resultater fra prosjektene som RFF Agder finansierer. Resultatrapporteringen er basert på prosjekteierne rapportering fremdrifts- og sluttrapportering, og omfatter totalt 25 prosjekter.

Figur 3: rapportering 2020 fordelt på fremdrifts- og sluttrapporter.

Figur 4: Rapportering 2020 fordelt på prosjekttyper.

Figur 3 viser at om lag 2/3 av prosjektene har levert sluttrapport, mens 1/3 har levert framdriftsrapport. Av figur 4 fremgår det at 9 av prosjektene som rapporterte var kvalifiseringsprosjekter. Disse leverer kun sluttrapporter. Dette betyr at av prosjektene som sluttrapporterte var det ni forprosjekter og 8 hovedprosjekter.

Det er viktig å ta hensyn til informasjonen i figur 3 og 4 ved tolkning av resultatene fra prosjektene.

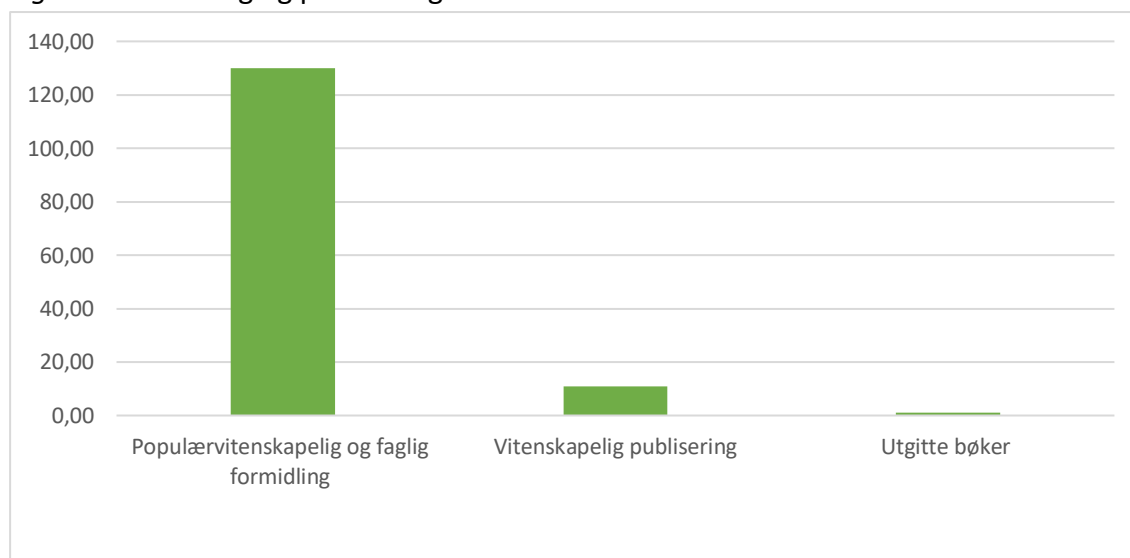

6.1.1 Formidling og publisering

I dette avsnittet gjøres det rede for hvilke resultater prosjektene rapporterer når det gjelder formidling og publisering. Som det fremgår av figur 5, foregår det en betydelig populærvitenskapelig og faglig formidling fra prosjektene. Dette må tolkes i lys av at hovedtyngden av prosjektene som har rapportert, er forprosjekter og bedriftsprosjekter (innovasjonsprosjekter i næringslivet).

Forprosjekter og bedriftsprosjekter har generelt lavere vitenskapelig publisering enn forskerprosjekter og institusjonsprosjekter. Det er imidlertid verdt å merke seg at prosjektene har resultert i 11 vitenskapelige publiseringer og en bok. Den store aktiviteten knyttet til populærvitenskapelig og faglig formidling indikerer at kunnskapen som utvikles i prosjektene, spres og deles.

Figur 5: Formidling og publisering

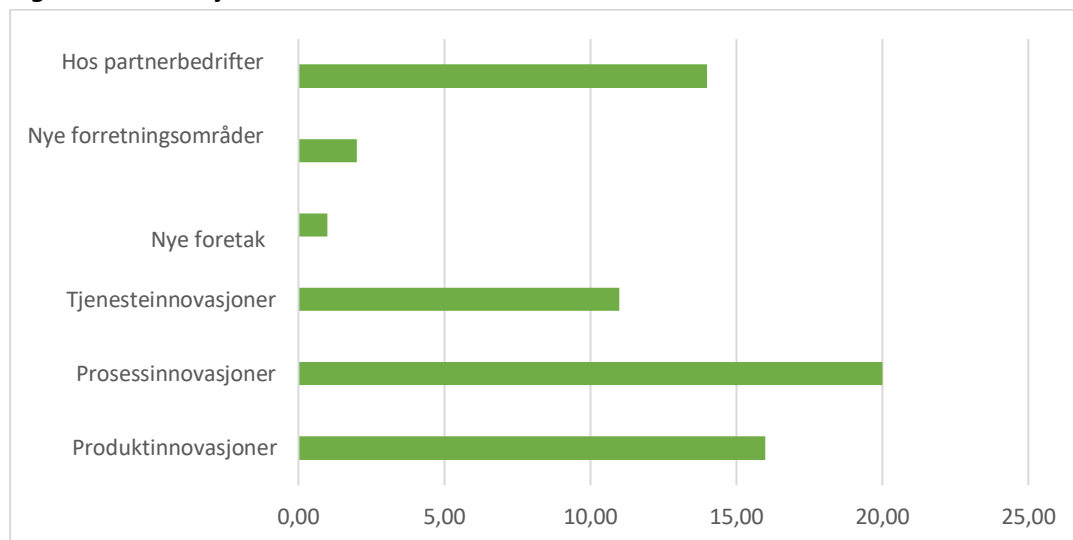

6.1.2 Innovasjoner

Når det gjelder innovasjoner, er det utvikling av nye eller forbedrede produkter og tjenester som dominerer. Til sammen er det gjennomført 27 innovasjoner innenfor disse to områdene. I tillegg er det etablert ett nytt foretak og det er utviklet to nye forretningsområder.

Det er også gjennomført 20 prosessinnovasjoner, dvs. det er introdusert 20 nye eller forbedrede prosesser i virksomhetene. I tillegg har bedrifter som er partnere i prosjektene gjennomført 14 innovasjoner.

Figur 6: Innovasjoner

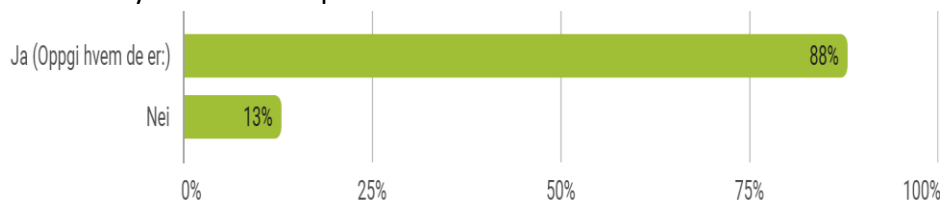

Vi har ikke informasjon om innovasjonene er radikale eller inkrementelle, men resultatene som vises i figur 6, indikerer en betydelig grad av omstilling i virksomhetene som har mottatt støtte.

6.1.3 Samarbeid

Hovedtyngden av prosjektene rapporterer at de har fått nye samarbeidspartnere som følge av prosjektet. Alle prosjektene som har fått nye samarbeidspartnere rapporterer også at midlene fra RFF Agder har vært utløsende for samarbeidet. Dette betyr at RFF Agders tilskudd bidrar til å styrke relasjonene i det regionale innovasjonssystemet.

Figur 7: Prosjekter med nye samarbeidspartnere

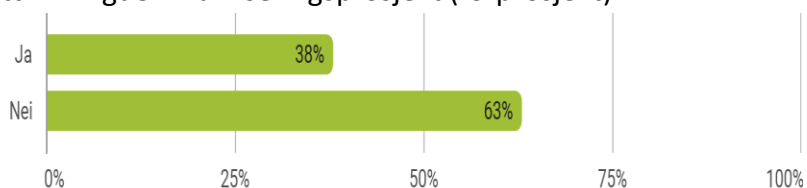

6.1.4 «Kvalifiseringstrappa»

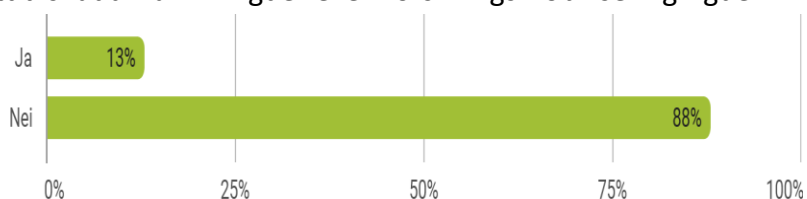
RFF Agders kvalifiseringsstøtte (forprosjekt) og Forskningsmobilisering Agder skal mobilisere og kvalifisere virksomheter til å bruke forskningsstøttet innovasjon i sine utviklingsprosesser. Prosjektene skal også være forberedende til større prosjekter finansiert av RFF Agder, Forskningsrådet og/eller EU-søknader. Av figur 8 fremgår det at nærmere 40 % av prosjektene rapporterer at de har hatt kvalifiseringsprosjekt i RFF Agder, mens kun 13 % rapporter forutgående støtte fra Forskningsmobilisering Agder.

Nærmere 90% av virksomhetene som har hatt kvalifiseringsstøtte (forprosjekt fra RFF Agder, planlegger å videreføre prosjektet i et hovedprosjekt. Hovedtyngden planlegger å søke Forskningsrådet og RFF Agder, mens 13 % planlegger å søke EU-finansiering. Dette viser at «kvalifiseringstrappa i en viss grad fungerer, men at det også er et forbedringspotensial.

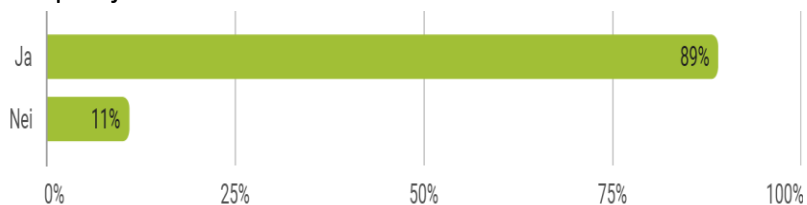
Figur 8: Andel som har hatt RFF Agder kvalifiseringsprosjekt (forprosjekt)

Figur 9: Andel som har fått tilskudd fra VRI-Agder eller Forskningsmobilisering Agder

Figur 10: Videreføring i hovedprosjekt

6.1.5 Strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeid i Europa

Et viktig mål med RFF Agders arbeid knyttet til mobilisering, veiledning og tilskudd til prosjekter, er å styrke aktørenes muligheter til å vinne frem i konkurransen om tilskudd fra nasjonale og internasjonale finansieringsordninger. Vi har imidlertid begrensede muligheter til å dokumentere om og i hvilken grad vi lykkes med dette.

Vi vet fra prosjektbanken at et økende antall foretak som tidligere har hatt finansiering fra RFF Agder har fått tilslag på søknader i Forskningsrådet og EU. Vi kan anta at tidligere finansiering fra RFF Agder har bidratt til å styrke fokuset på FoU og redusere barrierene for å søke, men vi kan ikke dokumentere kausalitet. Eksempler som kan nevnes er Machine Prognostics AS, Viking Heat Engine AS og Glencore Nikkelverk AS

Vi vet også at forskningsmiljøer ved UiA som RFF Agder har vært med på å finansiere oppbyggingen av, har hatt suksess i å hente inn midler fra både forskningsrådet og EU. Et eksempel på dette er CIEM (Centre for integrated emergency management), et annet er senter for E-helse.

7 Økonomisk rapportering

7.1 Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

RFF Agders ordinære tildeling utgjorde 13 917 000 kroner. I tillegg ble det overført 1 135 986 kroner fra året før som følge av inndratte midler fra prosjekter som ble terminert eller ikke hadde benyttet hele sin bevilgning.

7.2 Administrasjonskostnader

RFF Agder brukte 1 227 603 kroner i administrasjonskostnader i 2020. Dette er ca. 150 000 kroner lavere enn budsjettet, noe som blant annet har sammenheng med COVID-19. Samlet utgjorde administrasjonskostnadene 9% av ordinær bevilgning og 7,6 % av samlet bevilgning fra KD.

7.3 Resultatregnskap og balanse

ÅRSREGNSKAP 2020			
	2020	2019	2018
Bevilgning fra KD (inkl. ekstrabevilgning)	16 125 000	14 156 000	16 254 000
Renter	332 507	733 622	702 972
Overført fra tidligere år	1 135 986	1 406 192	4 167 846
SUM inntekter	17 593 493	16 297 833	21 124 818
Administrasjon	1 227 603	726 715	1 477 828
Hovedprosjekter	10 000 000	12 000 000	15 727 000
Kvalifiseringsstøtte (løpende)	2 400 000	3 094 999	3 835 000
Prosjekt mobilisering, (overført til administrasjon)		508 882	
Prosjekt formidling (overført til administrasjon)		15 000	15 000
Prosjekt RFF Impact		100 000	
SUM kostnader	13 677 603	15 161 847	21 054 828
Overføres neste år	3 915 890	1 135 986	69 990

ADMINISTRASJON REGNSKAP 2020			
	2020	2019	2018
SUM lønn	1 087 890	382 739	1 042 058
SUM drift	139 713	147 490	177 505
Sum administrasjon	1 227 603	530 229	1 219 563
Styrekostnader	0	196 487	251 250
Sum administrasjon og styre	1 227 603	726 716	1 470 813

BALANSE 2020		
	2020	2019
Eiendeler		
Bankinnskudd	28 358 898	27 824 880
SUM EIENDELER	28 358 898	27 824 880
Egenkapital		
Bundne fond	28 358 898	27 824 880
SUM EGENKAPITAL	28 358 898	27 824 880

Det er en relativt stor sum som overføres til budsjett for 2021. Dette må i stor grad tilskrives COVID-19 som både har vanskeliggjort mobiliseringsarbeidet og har medført utfordringer for potensielle søkere. I tillegg har flere av fondsregionene erfart at søknadsfristen til hovedprosjekter 15. september var et litt uheldig tidspunkt fordi den lå relativt nær opp til sommerferien. Søknadsfristen for høsten 2021 er derfor flyttet til midten av oktober.

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Org.nr.: 921 707 134

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

www.rffagder.no

